

Budapest,
1943.
szept. 1

V. évf.
35. sz.

Egyes
szám ára:
70 fill.

*Pelsőczy Irén és
Szilassy László az*

Anyámasszony katonája című

Takács-Objectiv film főszerepében

Játssza: Deák, Kaszinó

SZERKESZTI
D. MATOLAY

URÁNIA FILMSZINHÁZ

Engedélyes: SZILÁGYI GYÖRGY

ALAPÍTOTT 1913. ÉVBEN

TELEFON: 223

Távíráti cím: „URÁNIA BAJA”

Baja, 1943. VIII/25.

Tekintetes

Objectiv film kft.

Budapest.

Nagy örömmre szolgál „Anyámasszony katonája” ragyogó filmjük elszámolását beküldeni, az ide mellékelte napi pénztári lapok tanúsága szerint e film bruttó bevétele

P. 9384.10 volt.

Dacára a szaharai hőségnek, amely a nézőtéren 32-34 fokos hőséget jelentett, és egy kis közönség réteget eltérített a mozi-
tól tekintve az itteni dunafürdőző lehetőséget, az eredmény olyan kiválónak mondható, amely eredményt csak egy olyan kiváló és kitűnő vígjátékkal lehetett elérni, mint az „Anyámasszony katonája” filmmel.

Szerencsés szöveggönyve, szerencsés szereposztása, ragyogó rendezése egy hamisíthatatlan „Ráthonyi” filmet eredményezett, és a közönség minden rétege igen jól mulatott, és ez az a körülmény, aminek én nagyon örülök, mert a szép kassza-siker mellett gyönyörű az erkölcsi sikere is.

Gratulálok az „OBJECTIV” cégnek, mert bizonyos, hogy a Deák mozinak 2 hónapig nem kell másorról gondoskodni.

Kérem az alábbi elszámolásomat tudomásul venni, és a vonatkozó számlát postafordultával leküldeni, hogy azt rendezzem.

kiváló tisztelettel

SZILÁGYI GYÖRGY

Végeredmény	P. 9384·10
35% adó leírva	P. 3284·40
Nettó bevétel	<u>P. 6099·70</u>
45% kölcsöndíj	P. 2745·00
7% járulék	P. 192·15
előfilm	<u>P. 4·20</u>
kölcsöndíj	<u>P. 2941·35</u>

Számla és postacsekk küldését kérem.

MAGYAR

film

SZERKESZTI *Stolovay K. Fera*

FILMKAMARAI SZAKLAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., Erzsébet-körút 13. IV. emelet.
Tel.: 420-796, 426-576. Postatakarékp. csekksz.: 15410.
Előfizetési ár: egy évre 35 pengő, félévre 18 pengő.

V. ÉVFOLYAM 35. SZAM — MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN — BUDAPEST, 1943. SZEPTEMBER HÓI

FILMMŰTERMÉK VILÁGA A MIKROFON ELŐTT

Előadásorozat a magyar rádióban, hogy hogyan készül el egy film?

Annakidején e lap hasábjain vetettük fel azt a kérdést, *hogy miért kezeli a magyar rádió mostohagyermekként a magyar filmet*. Zenei műsorában elhangzott filmdalok, vagy zenei betétek előtt miért nem konferálja be az énekest, szerzőt, és a film címét, amelyből az illető szám elhangzott. Csodálkoztunk, hogy a rádió illetékeseinek nem jutott eszébe az sem, hogy mikrofonnal helyszíni riportban számoljanak be a rádió milliós hallgatói előtt a filmműtermek munkájáról, röviden: *az éteren keresztül érzékeltessék, hogyan készül a magyar film?*

Örömmel állapítjuk meg, hogy azóta nem is egy helyszíni közve-

títést hallottunk filmgyárainkból, Megelégedéssel vesszük, hogy a rádió mikrofonja előtt az utóbbi időben több olyan előadás hangzott el, amely valamilyen formában kapcsolatban volt a filmmel.

Most pedig, *szeptember 24-én este kilenc órakor kezdetét veszi egy nagyszabású előadásorozat, amely tizenkét héten keresztül, egyforma napokon és ugyanazon órában, népszerű formában hivatott ismertetni és megmagyarázni mindazokat a kérdéseket, amelyek a filmgyártásban felmerülnek. Az előadásorozat összeállítója és egyben az ölet kidolgozója Lohr Ferenc főmérnök, a Hunnia filmgyár műszaki vezetője.*

tését. Sok próbálkozást, örvendetes kísérletet láttunk már arra, hogy a filmezni vágyó ifjúságot oktassák, a gyártásban résztvevőket irányítsák és alkalmat adjanak az annyira fontos szakképzettség elsajátítására. A jövőben bizonyára intézményes gondoskodás történhet a filmezés különféle ágazatait megtanulni vágyók képzéséről és további szakmunkák kiadásáról.

A rádió is készséggel felkarolja a film ügyét és egyre gyakrabban közvetít részleteket a filmek zenéből, vagy a filmműtermekből. A mostani sorozat célja ismertetni azt a hatalmas munkát és sokféle ágazó munkakört, amely a nyers filmzalagból élményt, a maskok és kulisszák világából élő mesét farag. Az előadók évek óta dolgoznak a filmgyárakban és saját munkájukról beszélnek. Elmondják, milyen feladatot kell megoldani a gyártóknak, kik vezetik és teljesítik a műtermi munkálatokat, milyen szerepe van a gyártóknak, rendezőknek, díszlettervezőknek, operatőröknek, hangmérnököknek, vágóknak, kidolgozóknak, vetítőtechnikusoknak és milyen fejlődés várható a jövőben műszaki téren. A felolvasások hetenkint ugyanabban az órában 20 perces időtartamúak. Az előadások fényét emeli br. Wlassics Gyula m. kir. kultuszállamtitkár úr, az Országos Nemzeti Filmbizottság elnöke bevezetője.

Első előadás: szeptember 24-én

Hunniabeli irodájában kerestük fel Lohr Ferencet és megkértük, hogy a Magyar Film olvasói előzetesen tájékoztassa erről az előadásorozatról, amelynek eredeti címe az lett volna: *»Népszerű filmakadémia a rádióban«*; de amely elnevezés bizonyos okok miatt megváltozott és így a szeptember 24-i első előadás a *»Filmműtermek világa a mikrofon előtt«* című előadásorozatban fog elhangzani.

Lohr Ferenc kérdéseinkre a következőket mondotta:

— A film elkészítésére való eszközök leírása, a filmgyártás módszerei, a gyártók, rendezők, technikusok munkája állandóan foglalkoztatja a közönség érdeklődését. Erről tanuskodik sok levél, írásbeli és személyes ajánlkozás, amely a filmgyárakba naponta befut és bizonyítja, milyen sokan érdeklődnek a filmgyártás gyakorlati megoldása iránt.

— Kétségtelen, hogy a közönség más szemmel ítéli meg a filmeket mint a filmgyártó, vagy a technikus és helyes, ha az írói és színeszi problémák tárgyalása mellett a közönség ismertetést kap a filmezés gyakorlati részletkérdéseiről és arról, hogyan látják az aprólékos, szétágazó filmproblémákat azok, akik a film gyártásában személyesen résztvesznek. Talán sok homályos, félreismert, vagy teljesen ismeretlen feladatkört is megvilágíthatnak az előadók és ezzel előmozdíthatják a filmezés fejlesztését.

Kik az előadók és miről fognak beszélni?

— *Milyen lesz az előadások sorrendje?*

— Az első előadást Erdélyi István dr. tartja, a *»Film és gyártója«* címmel. Ebben tárgyalni fogja, hogy hogyan születik a film terve, a költségvetését, a szerződtetés-

kérdéseket, műtermi lebonyolítást, gyártási ellenőrzést, külön a magyar szempontokat és a külső felvételek kérdéskomplexumát. Az előadást megelőzően fog elhangzani báró Wlassics Gyula kultuszállamtitkár bevezetője. Az előadásoro-

zat további menete a következő:
tessék:

(Lohr Ferenc elénk teszi az előadások sorrendi listáját, eszerint:)

2. *Hogyan készül a film forgatókönyve.* Ötlet és mese. Jelenetre bontás. Bal- és jobboldal megírása. Képszerű gondolkodás. Előadó *Rodriguez Endre.*

3. *Filmdíszletek tervezése és építése.* Ötletek rajzban. Részletes tervek. Műhely és műtermi munka. Kisminták. A díszletek anyaga. Falfestés. Padló, mennyezet. Festett hátterek. Berendezés. Stílus. Szétszedhetőség. Ujra felhasználás. Előadó *Dudás László.*

4. *Arcfestés és ruhatervezés a filmen.* Az arc kikészítése. Festékek anyaga és színe. Arcporok. Parókák. Ruhák anyaga és színe. Különbségek a színházi és filmruhák között. Anyagok kiválasztása. Próba felvételek az anyagokról. Előadó *B. Kokas Klára.*

5. *Filmrendezés.* Külföldi film, magyar film. Filmszerű elképzelés. A színészek irányítása. Beállítások. Mozgó képfelvételek, daruk, kocsizás. Egyéb rendezői feladatok. Előadó *Kálmár László.*

6. *A film forgatása.* Az operatőr feladata. Lámpázás. Háttények. Filmek érzékenysége. Külső és belső felvételek. Díszlet és valóság. Illuziókeltés. Arcfényképezés. Gép-

mozgások. Háttérvetítéses trükkfényképezés. Előadó *Lohr Ferenc.*

7. *Hangfelvétel a filmen.* Hangfényképezés. Mikrofonok elhelyezése a díszletben. Hangszabályozás. Beszéd és zenefelvétel. Hangkuliszszák. Előzetes zenefelvétel. Több hangfelvétel egyesítése villamos úton. Mesterséges visszhang. Előadó *Lohr Ferenc.*

8. *Filmzeneszerzés.* Zenei gondolatok az elkészült beszélőfilm alapján. A filmezés elkezdése előtt megírt külön zeneszámok és azok felvétele. Hangulat és programzene. Vezérfőnyírás. Hangszerelés. Nagy zenekari felvételek. Előadó *Fries Károly.*

9. *A film jeleneteinek összeállítása és a film előhívása.* Forgatókönyv és gépállások. A vágó szerepe a filmben. Összeállítások. Ragasztás. Kép- és hangegyeztetés. Előhívás. Negatív és pozitív felvételek. Kopírozás. Laboratóriumi trükkök. Montázs. Áttünések, geometriai átmenetek. Optikai kopírozógép. Előadó *Winkler Jenő.*

10. *A filmszínházak vetítőberendezése.* A jó kép- és hangleadás műszaki feltételei. A vászon helyes megvilágítása. Vetítógépek. Hangerősítők. Magas és mélyhangok külön hangszórói. Helyes teremakusztika. A hangosság helyes beállítása. Előadó *Brückner János.*

11. *Hogyan született a mai színesfilm?* A színesfilmhez vezető út. A szívárvány színeinek mesterséges előállításai. A színesképek fejlődésének fizikai és vegyi eljárásai. A színes emulziók felfedezése. A színes előhívás és a színalkotók ismertetése. Az új színesfilm felépítése. A másolható színesfilm és annak műszaki felvételei. A másolás új technikája. Hogyan alkalmazható a felvétel és vetítés technikája a színekkel bővült filmhez. A színekkel felmerült új műszaki és pszichikai szempontok. Előadó *Pulvály Károly.*

12. *Filmezés a jövőben.* Várható tökéletesítés. Plasztikus kép, térhatású hangközvetítés. Eddigi próbálkozások a térhatású film megoldására. Szemüvegek használata. Egyéb nézőszerkezetek. Színes térhatású filmek. Filmezés rádió kezesztül. Előadó *Lohr Ferenc.*

Ezekután kedves olvasóink mindnyájan kíváncsian várjuk az előadásokat, reméljük, hogy ez a maga nemében páratlanul álló előadássorozat nemcsak a magyar film iránt érdeklődők ezreinek, hanem az egész ország széles nyilvánossága előtt is megérdemelt sikert ér el.

Cs. M.

MIT HOL JÁTSZANAK BUDAPESTEN

A lóp virága	Attila	Gyávaság	Hazám, Homeros,
Anőnek mindig igazava van	Anna		Ipoly, Nyugat,
Anyámasszony katonája	Deák, Kaszinó		Otthon Petőfi,
A pék felesége	Barláng		Rákóczi, Szivárvány,
Alomkeringő	Omnia	Hegyek lánya	Tinódi, Zuglói,
Egy lány elindul	Nap	Jómadár	Alkotás
Eladó birtok	Tisza	Katyi	Kamara
Eltévedt emberek	Flórián		Éva, Hungária, Hunnia,
Erénycsősz	Adria, Baross, Belvárosi, Damjanich, Józsefvárosi, Köröndi, Turán	Külvárosi őrszoba	Kristály, Maros, Ósbuda,
Édesapám	Capitol	Ma este semmi újság	Palota, Pluto, Ráday,
Éjszaka lánya	Bethlen, Csaba, Mesevár, Ujbuda	Magyar kívánsághangverseny	Tátra, Ugoesa
Érted!	Nép	Makrancos hölgy	Pest
Fehér emberek	Béke	Münchhausen	Fórum,
Fekete hajnal	Nemzeti Apolló, Szittyá	Sok hűhó Emmiért	Atrium, Korzó
Félnapos boldogság	Corvin	Tópartilátomás	Scala
Gyávaság	Andrássy, Budai Apolló, Déliab, Diadal, Erzsébet, Glória,	Tökéletes férfi	Rádius, Uránia
		Zárt tárgyalás	Vitéz
		Zoro és Huru	Turul
			Korona
			Népszínház
			Toldi

BESZÉLNEK A KRITIKÁK ÉRDEKES SZEMELVÉNYEK EGY FILM BÍRÁLATAIBÓL

Egyik olvasónk felhívta figyelmünket azokra a kritikákra, amelyek a »Kölcsönadott élet« című filmmel kapcsolatban jelentek meg a sajtóban. Miután levelében hivatkozik a különböző kritikák ellentéteire, magunk is végig böngészünk a filmről

„Zaccosan élvezhetjük a reaktivált leányifjúsági beszélyt“

A Pest-ben Baróti Géza igen keményen bírálja a filmet, s miután a film történetét dióhéjban elmondja, a következő lesújtó véleményét nyilvánítja:

Beniczkyné Bajza Lenkétől kezdve valamennyi szacharínrodalmár örömmel vetné papírra ezt a velőtrázó giccset, de végtelenül csodálkozunk Vaszary Jánoson, aki feltétel nélkül megadta magát a könnycsatornabizsgáló szirupnak. Az első 150 méteren még azt hittük, hogy na... aztán belesüppedtünk a székre s hagytuk a fejünkre zuhogni ezt a rózsaszín krémet, a magyar filmgyártás eredendő hibájú vegyi képességét. Senki a kisujját sem mozdította, hogy kirántsza a filmet a mézes kovászból, a könyv, a naivitás futóhomokjában fuldokolik és az író meg sem kísérli a szakítást e pacsulirállyal. Lesújtó az a fenkölt közöny amelylyel a film minden rendű és rangú közreműködője tolmácsolja a papírvékonyra klopolt sablont.

— A rendező is beszélgetett Tarnócára bojtárnak s szecsavágásszerűen darálja át az élemedett negédet a film retortáin, ahol azonban nem szűrődik le semmi s eredeti zaccosan élvezhetjük a reaktivált leányifjúsági beszélyt. A részletek sem vizsgálók túlságosan. A kórházban mindössze egy beteg fekszik, a jobb társaság néhány jól-rosszul öltözött statisztá, a bérháznak következetesen csak egy lakója látható és ez a spóregyleti kicsinyesség lehangol. Sehoh

megjelent bírálatokat és valóban nem érdektelen az, amit tapasztaltunk. A filmmel kapcsolatban csakugyan egészen homlokegyenest ellenkező feljegyzések nyilatkoztak meg a lapok hasábjain s ezekből érdeemes néhány szemelvényt bemutatni olvasóinknak.

semmiféle törekvés nem tapasztalható, hogy a filmszerűség színvonala emelkedjék, az almanachbájlógást levegő járja át, ne könnygáz. A film kerül minden alkalmat, ahol bele kéne szagolni az élet párolgó üstjébe, csak a papír, celluloid és a maszlix kiábrándító vegyszerszaga érzik, a laboratórium légköre, amit kizárta a játékból a műterem avas kultusza javára. A forrón lobogó, erjedő és lüktető dráma helyén csak egy papírsárkány kuksol.

A színészek sem men-

„Üdítő oázis“

Ezzel a lesújtó kritikával szemben a *Magyarság* S. I. aláírással következőként kezdi a filmről írott bírálatot:

— Végre megint egy magyar film, amely igazolja, hogy túlhajtott költség nélkül is lehet filmet csinálni, csak igazi író, jó rendező, szív, tudás és jól megválasztott szereplők kellene hozzá. Szeretnénk hinni, hogy filmgyártásunk tavalyi szaharai kietlenségében a Vaszary-Bánky nem lesz az egyetlen *üdítő oázis*, hanem az ígéreteknek megfelelően kapunk ilyen és jobbat még többet is.

— A magyar színpadi és filmírók közül Vaszary János érezte át, értette meg legjobban a közönségnek általunk többször tolmácsolott óhaját, hogy az örök emberi és művészi érték csorbitatlansága mellett a korszerűség is helyet kapjon színpadon, filmen.

A film tartalmának részle-

tesültek a kollektív felelősség alól, *Muráti Lili* az egyetlen, aki megkísérli, hogy valószerűsítse levonókép alakját, de éppen erre a »link«, kesernyészupertípusra nincs már egyetlen új hangja és színe sem. De ő legalább törekszik, s kisajtol a pakfongból egy csepp igazi emberi vért. *Ilosvay Katalin*, aki nagyon jó kis színésznő, bőszen és megfontoltan drámaízik, valami »megfagyott gyermeki« műborzadályt erőltet, csupa idegropogtatás és »szívmarcang« az egész színésznő. Miért? *Borsovay Lengyel László* külső habitusában hivatva lenne pótolni egy »nem szép, de szimpatikus« filmhőst. Külsőleg bírja is, de belül hamis, feszes és feloldatlan. Nincs meg az az intellektuális székszeplije, mint ebben a szerepkörben *Pierre Blancharnak*. Örömmel láttuk viszont a jó *Mihályi Bélát*.

tes leírása után a kritikus ezeket írja:

— Az érdeklődést mindvégig fenntartó, regényes, helyenként kissé szentimentális modern

„A film izgalmas, érdekes, írói és rendezői értékei letagadhatatlanok“

A Nemzeti Ujság U. A. aláírással közzétett kritikájában többek között a következőket írja:

— A film sokkal jelentősebb, mint ahogyan a kánikulai szezonban vártnak volna. *Vérbeli író, Vaszary János írta és kitűnő szakember, Bánky Viktor rendezte. Mindkettő kezényomát örömmel látjuk ott végre a filmen.*

A film tartalmának rövid leírása közben néhány hibát említ meg a kritikus, majd a következőképpen folytatja:

— A kifogásolt hibáktól eltekintve, a *film izgalmas, érdekes, írói és*

mese, a símán gördülő dialógusok, mesterkéletlenség, az élet természetes megnyilvánulásai a legapróbb részletekben is — mindez az író érdeme és sikere. *A jellemrajzok sikerültek stb.*

A következőkben a rendezőről és szereplőkről írva ezeket olvashatjuk:

— *Bánky Viktor* nagyvonalú rendezésével ezáltal is beigazolja, hogy a magyar rendezők élvonalában áll. Nagyszerűen kezében tartja szereplőgárdáját, van benne bátorság, hogy új tehetségeket fedezzen fel, nemcsak mellékszerepekben, hanem főszerepekben is. És így tovább... *Mindég és mindenki a helyén van, sehol semmi stilustalanság.*

— *Muráti Lili* játssza az előkelő leányt. Főlényes játéktudása, magasrendű színpadi művészete, amely már régen az elsők közé emelte, ezáltal is kiválóan érvényesül. Néhány drámai jelene meggrázó. Egynémely mondva csinált »szfár« sokat tanulhatna tőle.

A továbbiakban a többi szereplőket veszi sorra a kritikus és legmelegebb elismerés hangján szól valamennyiről.

rendezői értékei letagadhatatlanok. A közönség hatása pedig bizonyosan igen nagy lesz. Érdeme, hogy kevés szereplővel dolgozik és néhány jelenetében egészen rendkívüli hatást tud felkavarni. *Muráti Lili* alakítása kitűnő, a *Mária* alakja *eddig legjobb filmszerepe.* De fel kell figyelni egy új névre, *Ilosvay Katalinra*, aki a varróleány alakját mélységes emberi ábrázolással és őszinte átéléssel játssza meg. *Borsovai Lengyel László* nevét kell még a szereplők közül megemlítenünk.

„Jól megszerkesztett, lélektanilag helyesen megindokolt filmdráma“

Az *Uj Magyarság*-ban K. I. aláírással többek között így ír a kritikikus:

— *Vaszary János* eddig a színpadon és a moziban is csak vígjátékokkal szórakoztatta közönségét.

A múlt évben írt először komoly tárgyú színdarabot, ami az *Andrássy Színházban* közel háromszáz előadást ért meg, s most mutatták be első filmdramáját, amely a jelek szerint szintén sikerre számíthat. A mai háborús világhoz kapcsolódó jól megszerkesztett és lélektanilag helyesen megindokolt filmdráma szereplőinek konfliktusai nemes érzésekből fakadnak s a film már ezért is magasabb rangsort követelhet magának az általánosnál.

A film tartalmának leírása után így folytatja a kritikus:

„Valószínűleg, mesterkélten állhelyzetek miatt erősen giccsbe fullad“

„Szokatlanul épkezláb film“

Az *Ujság* című lapban a következőket olvashatjuk:

— A »Kölcsönadott élet« c. magyar film, amelyet a Nemzeti Apolló mutatott be, különös filmalkotás. Különös pedig a következő indokból: *hogyan lehettek egy ilyen remekül induló filmet második felében ilyen könyörtelenül, gyötrő módon elrontani?* *Vaszary János* szellemes alapötlete ugyanis, rendezői melléfogások, beállított pózok, valószínűleg, mesterkélten, állhelyzetek miatt erősen giccsbe fullad. A szereplő gárda is ilyen fele-fele alapon oszlik meg a filmben. A női főszereplő *Muráti Lili*, akiről már nem kell külön dicsérettel jelzőkkel megemlékezni. A magyar filmgyártás egyik főerőssége ez a ragyogó tehetségű színésznő. Mellette azonban őszinte meglepetést keltett a fiatal *Hosvay Katalin*, akivel eddig még sem színpadon, sem filmben nem találkoztunk. Alakítása a csuf kis varrónő figurájában helyenként szinte bergneri magasságokba emelkedik, játékában nyoma sem volt az

sa után így folytatja a kritikus:

— *Bánky Viktor* hivatottsággal, művészi együttérzéssel rendezte a filmet, de azoknak a mozzanatoknak alátámasztásánál, amelyekkel azt a látszatot kellett igazolnia, hogy a szerelmes férfi nem jön rá a személyesére, a bonyodalomkeverés sablonos formáit alkalmazta. *Muráti Lili* a gazdag kisasszony szerepében az érzelmi és intellektuális vonalon egyaránt gazdag változatokkal kápráztat. A törékeny, pápaszemes varróleányt *Hosvay Katalin* alakítja úgy, hogy ezt az alakítást sokáig nem felejtik el.

A többi szereplőkről, valamint a zenéről igen elismerő hangon emlékezik meg a kritikus.

újonc zavarának, esetlenségének, dadogásának, *Borsovai Lengyel László* ról, a film másik újoncáról már lényegesen kevesebb jót mondhatunk. Csinos fiatalember, egyelőre azonban még erős modorossággal küzd. *Vizy Béla*, a vőlegény szerepében szintén igen mérsékelte. A rendező *Bánky Viktor* helyenként kítűnő munkát végzett, helyenként pedig érthetetlen módon tévelygett a giccs sűrű szövevényében.

És ellentétül szolgáljon itt a »Hétfő Reggel« alább következő megállapítása:

— *Vaszary János* forgatókönyvéből *Bánky Viktor* rendezte ezt a szokatlanul épkezláb filmet. Érdekes drámai magvú írói tollal megírt történet.

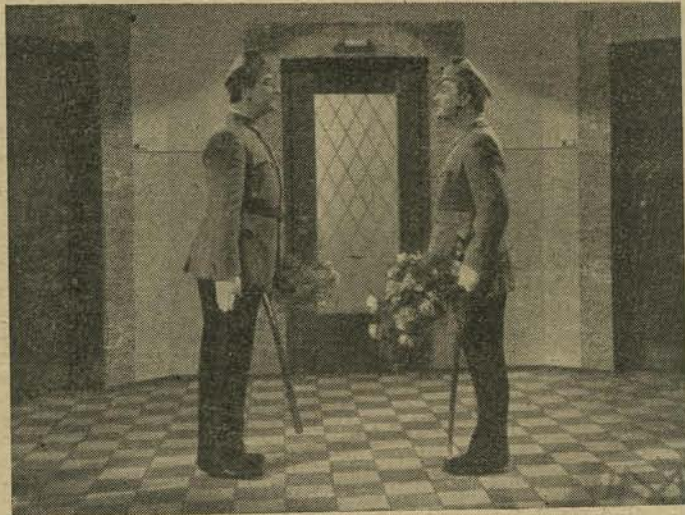
Ezt a néhány kritikai szemelvényt, mint érdekességet közöljük annak megvilágítására, hogy a vélemények különbözősége még a kritikákon keresztül is mennyire kifejezésre jut. És ha a kritikák ennyire eltérnek egymástól, akkor mennyivel könnyebben hallhatunk a közönségtől homlokegyenest eltérő véleményeket, az egyes filmalkotásokról.

„Anyámasszony katonája“
Az új moziévad legnagyobb sikert aratott magyar katonavígjátéka

Táblás házak mellett fut a Deák és Kaszinó filmszínházak műsora

Szilassy László és Pelsőczy Irén

Szilassy és Bilicsi

A film főmunkatartója: Mály Gerő

GÉPHANG ÉS MŰVÉSZET

Irta: WINKLER JENŐ

Lehet-e a géphang egyáltalán művészi közlészköz? Ha mozivetítőinkről van szó, azt kell felelnünk, hogy nem. Szükségszerű ez a baj? Semmiesetre sem.

Ditrói Csiby József zeneakadémiai tanár mondta egy jóminőségű hanglemez jó lejátszásáról, hogy az némely tekintetben többet *nyújt, mint a valóság*.

Alig van művészember, aki komoly zeneművek, méginkább egyes művészek tanulmányozására fel ne használná a hanglemezt és a rádiót.

Alig van zenekedvelő ember a világon, akit helyel-közzel meg ne lepne a hangszóró egy-egy értékes

zenei esemény vagy hanglemez élvezhető közvetítésével. E sorok írója is jórészt azért lett rádió-, majd hangtechnikus, mert nem járhatott hangversenyre s ma már — jó lejátszó készüléken — szívesebben hallgat meg egy elsőrendű lemezt, mint egy másodrendű hangversenyt. Minthogy pedig sokezen vannak, akik ugyanígy vélekednek, köztük sok kiváló zenész és bizonyára egynél több zeneakadémiai tanár, nyugodtan kimondhatjuk, hogy a géphang alkalmas a művészi közlésre. Persze nem szabad ideértenünk sem a ligeti mutatványosok hangszóróit, sem a mozimutatványosokét.

men igen gyakran lapos sületlenséget, de itt nem ez a fontos.) A zenei hangnak melódiája, ritmusa, harmóniája van és túl ezen zenei tartalma, a beszédhang szavakat formál és ezekből mondatokat; mindkét esetben kevésbé irányul a figyelmünk magára a hangra, mint fizikai jelenségre.

A zörej azonban önmagában nem mond semmit, csakis fizikai sajátosságai jellemzik, így visszaadása fokozottan kényes, különben felismerhetetlen. Ha valaki selypít, attól érthető marad a beszéde, de a kigyó nem mutatkozik be: kigyó vagyok, kigyó vagyok, — s ha szíszegés helyett a hangszóróban elkezd sisteregni, bizony senki sem gondol majd kigyóra, legfeljebb mozdonyra.

A géphang sohasem éri el a valóságos hangok utánzását

Hiba volna azonban azt képzelni, hogy a géphang a valóságos hangforrásokat tökéletesen utánozhatja. Ettől igen messze van még s hihetően nem is fogja elérni soha. Ez a tökéletlenség azonban nem olyan nagy baj, mint az ember híné. A hiba legkevésbé a hangszerzenében, leginkább a zörejek esetében érvényesül. Ennek okai részint fizikaiak, részint lélektaniak.

Fizikai okok: 1. A valóság hangjai kivétel nélkül összetett, néha igen sok rezgésből álló hangok. Közülük a legegyszerűbbek a »harmonikus«, a zenei hangok, ideértve a beszéd magánhangzóit is. (A legbonyolultabb összetételűek viszont a zörejek.

így a kísérő zörejek háttérben maradnak, kevésbé fontosak. A zörejek jellegzetes hangjai azonban jórészt éppen az igen mély és igen magas hangok tartományában vannak s ha most még az erősítő is rontja őket, a fent mondott középsáv hangjai — bármilyen eredetűek is — meghamisítják, elnyomják őket. A rossz erősítők (mozigépek) általában a középhangokat hozzák csak, azokat is erősen torzítva, zörejek visszaadásáról tehát ezeken szó sem lehet.

A másik fontosnak látszó lélektani szempont az, hogy a zene vagy beszéd mindig *mond* valamit. (Fil-

Látjuk tehát, hogy a zörejek fizikai tekintetben lényegesen bonyolultabb jelenségek, mint a zenei, vagy a beszédhangok, emellett lélektani okok miatt is sokkal kényesebbek. Ahogy azonban növeljük az igényeket, a beszéd és zene is egyre kényesebbé válik, végül ugyanazon követelményeket támasztja, mint a zörejek. (Pl.: zenében az egészen mély teremhangok, egészen magas vonózörejek, cintányér legmagasabb felhangjai, fúvós-zörejek stb., beszédben a más-salhangzók, a hangszínezet kifejező árnyalatai, a dinamika szélsőségei.)

A művészi törekvés hátrányai

Minél rosszabbak egy zenekar hangszerei, annál szűkebbre szorulnak a vele elérhető művészi kifejezés lehetőségei. A géphangra ugyanez áll, azzal a megjegyzéssel, hogy a géphang nemcsak az aránylag egyszerű zeneközvetítésre vállalkozik, hanem a hangok teljes tartományára s így feladata sokkal bonyolultabb.

Minthogy mozgóképszínházainkban a beszéd legfeljebb érthető, a zene legfeljebb hallható, de mind-egyik olyan hatalmasan meghamisítva, hogy pl. aligha tudjuk megmondani, a színész rekedt-e vagy nem, a nőnek alhangja van-e vagy szoprán, a zenekar tizenöt tagból áll-e vagy százból — azért a *filmvetítés hangja magyarországon eleve lehetetlenné tesz minden művészi törekvést* a hang területén. Még hangerővel és csenddel sem lehet operálni, mert ahol fény nincs, ott árnyék sincs s a csöndre

ha a legprimitívebben fogjuk is fel a dolgot, legalább is az jellemző, hogy szembenáll a hanggal, annak megszűnését, hiányát jelenti. A mozierősítők nyekergése azonban kellemetlen, ha valamennyire hangos, megszűnése csak megkönnyebbülést kelt, de nem drámai feszültséget. Ahol pedig a »hang-erő« amugyis alig hallható, ott az ember észre sem veszi, hogy »csend« van, legfeljebb bosszankodik, hogy már megint nem hall semmit.

A géphang azonban tökéletlen akkor is, ha korszerű és »hibátlan«. Szükséges-e a művészi használhatósághoz az, hogy a valóságos hangot tökéletesen utánozhassuk? Azt hiszem nem. Hiszen a művész illuziókat kelt, nem valóságot kö-zöl. A festő pl. megfesthetné egy női ruha színét pontosan olyan-nak, amilyen a valóságban, de nem teszi. Inkább meghamisítja

2. A hallható hangok rezgésszáma másodpercenként 15-20 és huszezer között van. Ebből a beszéd érthetőségéhez csak a 200 és 2500 közöttiek szükségesek, a zene élvezhető már, ha az 50 és 4500 közöttiek egyenletesen magvannak, míg pl. a papiros zizegésben egészen mély (15-20) és roppant szapora rezgések egyaránt döntő fontosságúak.

3. A géphang valamilyen mértékben mindig torz, torzítása a legjobb esetben is egy százalék körül jár. No már most: a beszéd még érthető, ha a torzítás 50, sőt több százalék, a zene még kibírható, ha a torzítás 15-20, élvezhető, ha 5 százalék, a zörejek azonban önmagukban »torz« hangok, éppen a »torz« mivoltuk jellemzi őket, tehát semmi torzítást nem engednek meg.

Lélektani szempontból talán két dolog a figyelemre méltó. Egy az, hogy fülünk a néhányszáz és 3000 közötti rezgésszámokra a legérzékenyebb, a zene a beszéd jellemző hangjai erre a közre esnek s

úgy, hogy abból a világitásra, a környező dolgok fény- és színreflexeire következtethessünk, így a környezet festői hangulatát kapjuk, vagy meghamisítja a színeket azért, hogy ezzel valamit kifejezzen. Az égbolt színeit, vagy bármilyen transzparens fény színét vásznon rögzíteni viszont egyáltalán nem lehet, a festészet is »tökéletlen« kifejezési mód: a festő mégis, ilyen »hamis« eszközökkel is, érzékeltetni tudja, mit akar és — éppen ez a művésze, azontúl, hogy a kifejezni való egyáltalán él a lelkében.

Ahogy a festő síkban adja a perspektíva látszatát, de valóságát ad-

Mivel nyújt mégis többet a géphang a valóságnál?

A géphang, mint mondtuk, jó felvevő és lejátszó berendezés esetén is csak tökéletlenül utánozhatja a valóságot. Hogyan egyeztethető ez össze azzal az állítással, hogy némely tekintetben többet nyújt a valóságnál?

Ez az állítás zenére, esetleg énekre vagy beszédre vonatkozik, tehát a műszakilag és lélektanilag egyaránt kevésbé kényes esetekre. *Mit nyújt tehát ilyen esetekben a géphang, olyasmint, amit a valóságban nem tud adni?*

Mindenek előtt: hangerőt. (A legtöbb mozi már itt megbukott!) A géphang ezer embernek egyszerre tud a fülébe sutogni, a halk, illetve hangos beszéd ugyanis nemcsak abban különbözik, hogy — az egyik halk, a másik hangos, hanem rezgésbeli összetételben is. Így a felerősített suttogás is megmarad suttogásnak. A színésznek soha nem kell erőlködni, beszéde mégis elég hangos lehet. Művészeink, különösen művésznőink ezt hamar megtanulták, élnek is a lehetőséggel, sőt nem egyszer vissza is élnek vele: többméteres mikrofontávolságban is suttoznak s a játékkal össze nem egyeztethetőnek mondják a hangosabb beszédet. (És színpadon?!)

Másodszor: a géphang »közel« tudja hozni a hangforrást. Színpadon nincs »premier plan« sem képben, sem hangban. A géphang a vásznon 20–30 méternyire látszó, pl. egészen közeli csak »fejképen« ábrázolt színész hangját vissza tudja adni ugyanis, mintha közvetlen közelünkben beszélne vagy suttozna. (Nem is beszélve a rádió vagy a hanglemez hangjáról, mely sokezer kilométerről is a közvetlen közelség illúzióját adhatja.)

Harmadszor: a géphang sok mikrofonnal is készülhet egyszerre, sok hangforráshoz lehetünk közel egyidejűleg. Ez különösen zene-

ni képtelen, csakúgy mint áteső fényt, éppúgy a géphang sem adhat hangperspektívát, hiszen ugyanegy helyről jönnek a »közele« és »távol« hangok egyaránt »transparens« (falon, földön stb. áthangzó) hangok azonban igen jól reprodukálhatók. Szerencsére a közeli és távoli hangok nemcsak erősségükben különböznek egymástól, mint azt sokan hiszik, hanem néhány más dologban is: sőt a távoli mennydörgés alighanem erősebb, mint a közeli lombusogás. A gépi hang a közeli vagy távoli hang illúzióját fel tudja kelteni többféle eszközzel is, ezekről azonban egyelőre ne beszéljünk.

kari számoknál előnyös: sokkal precízebben, plasztikusabban hallhatók az egyes hangszercsoportok. Leginkább erre értendő az a »többlet«, amit a gép a valósággal szemben adhat.

Negyedszer: a géphanggal szándékos torzítás is elérhető. Pl. túlozzuk az igen magas hangokat, ezzel a valóságban a mikrofontól távoleső hangforrás is közelíneket, vagy másféle torzítással szordinót tehetünk nemcsak a hegedűkre, hanem egész hangszercsoportokra, sőt zenekarokra is egyszerre vagy fokozatosan. (Erre a ma üzemben lévő gépek még nem alkalmasak, lehetősége kipróbált tény.)

Ötödször: a géphang dinamikája a kezünkben van, sokkal nagyobb mértékben, mint pl. a zenekaré a karnagy kezében. Nemcsak az egész zenekar hangerő-változásai, hanem az egyes hangszercsoportok, énekkarok, szólamai, szólók stb. egymáshoz viszonyított hangereje is teljesen a kezünkben van. A beszédet a kísérő zenétől, a szólistát a zenekartól sokkal jobban el tudjuk »emelni«; mint a valóságban. Sőt elérhető az is, hogy a kísérőzene hangosabban, jobban hallatszik, mint a valóságban és a szólistát mégis kevésbé takarja el. (Ezt Amerikában már csinálják is.)

Hatodszor: a géphang több, egyidejűen szóló hang közül azt hozzá »közel« s azt tolja »távolra«, amit éppen akar, így valóságos zenei felvonulást lehet rendezni, ugyanez a lehetőség fennáll a zörejekkel szemben is. (Ilyen gép seholsincs még a piacon, kísérleti példánya évek óta működik.) **Hetedszer:** a géphang a hangszínezet mesterséges megváltoztatásával melege, akár érzékenyen ható hangokat kelthet, ugyanígy: színtelen, száraz hangot adhat a sivár környezetben folyó cselekménynek,

vagy pattogó, feszesen kemény hangszínnel támaszthatja alá pl. a kegyetlen ember hideg, színtelen jelenetét. Bizonyos, hogy ezt zene esetében a komponista és a hangszerelő, színészi jelenet esetében a színész vagy a rendező is megteheti, de sokkal kisebb mértékben, emellett a géphang hatalma az összes hangokra, nevezetesen a zörejekre is kiterjed. Ezzel már sajátos művészi kifejező eszközzé emeltük a géphangot s az a közvetítő szerszámból közvetlen művészi eszközzé vált. Az ipari gyakorlatban ilyen felvevő gép még nincs, vetítőink mai színvonala mellett nem is volna sok értelme.

A keretek nem engedik meg, hogy a felsorolást folytassuk, de talán ennyiből is látható, hogy a géphang igenis sok hatóeszközt ad a kezébe annak, aki bánni tud vele.

A film esetében mindezeknek csak akkor lesz értelmük, ha a vetítés hangerőben és hangminőségben eléri legalább a közönséges kettőpluszegyes rádiókét... (Persze, nem állandó torz üvöltés az ideálunk hangerő dolgában, mint azt a »legelőkelőbb« mozink a páholyban ülő »szakértő« potencióméteres hatalmánál fogva tenni szokta.)

A táskagramofon és a mozgóképszínház paradoxon-viszonya

Manapság még ott tartunk, hogy ezerszemélyes mozijainkba nem fér akkora hangminőség, mint a legegyszerűbb táskagramofonba. Amíg ez a tragikomikus aránytalanság meg nem szűnik, addig — ki fogcsikorgatva, ki közönyösen, ki nagyképű tudatlansággal — belenyugszunk abba, hogy egy tízpengős hanglemez, egy kétszázpengős hangszedő (pick-up) és egy háromszázpengős rádióskatulya különb, de sokkal különb hangot ad, mint valóban komoly feladatokra hivatott, de ezekre komolyan fel nem készült mozgóképszínházaink, amelyek hang tekintetében bizony még sokkal kevésbé nyújtják a ma lehető legjobb, mint képvetítés dolgában. Talán a békeévek ezen az alacsonyrendű hibán is enyhítenek majd, bár félok, hogy mire a nyersanyaghiány megszűnik, elmúlik a nagy konjunktura is és megint csak lesz ürügy a komolyabb igények elhanyagolására, hiszen ugyanaz a szellem mindenféle körülmények között csak önmagához hasonló eredményeket hoz létre.

A nevetetés művészetéről, az egyéni humorról és az új filmszerepéről beszél Misoga László

aki akkor is nevet, ha bosszankodik

A »Magyar Film« multheti érdekes statisztikájában többek között Misoga László nevével találkozunk, aki az 1942—43-as szezonban tizenöt filmben játszott. Mindig igazi örömet jelent a magyar filmekben ezt a kitűnő színészt látni; ha feltűnik a vásznon sovány, jellegzetes arca, már elkészülhetünk nevetőzmaink alapos igénybevételére.

Felkerestük a magyar közönség népszerű mulattatóját, akit éppen esti szereplése előtt pár perccel csíptünk el a Komédia Orfeum öltözőjében. Rögtön nekiszegte a fegyvert a következő kérdéssel:

— Hogy lett komikus?

— Hát az úgy történt, — kezdi készségesen — hogy budai gyerek voltam és több pajtásommal együtt mindig eljártam a Budai Színkör előadásaira. Itt hamarosan ráeszméltem, hogy ejnye, milyen jó is lenne színésznek lenni, ezt a foglalkozást ép-

pen nekem találták ki. Erre beiratkoztam a Rákosi Szidi iskolájába, ahol mindjárt kezdettől fogva komikus szerepet játszottam. Szegény Szidi mama egyszer a »Víg özvegy« vizsgaelőadásán mindenáron Daniló szerepét akarta rám kiosztani, de ezt az eszmét az egész iskola közfelkiáltással lehurrogta. Így aztán, hogy a kedélyek lecsillapodjanak, Zétát játszottam el. Amint elvégeztem a színiiskolát, 1918-ban Erdélybe mentem, itt ért a megszállás is. Tíz évig maradtam itten, közben keresztül-kasul beutaztam egész Erdélyt. 47 helyen játszottam, éppen a multkor számoltam össze. 28-ban aztán Debrecenbe mentem, majd onnan is tovább a többi nagyobb vidéki városokba. Hány mai híres pesti színészszel találkoztam és szerepeltem együtt ezalatt! Végre 33-ban Pestre kerültem, azóta itt rontom a levegőt.

„Ha nevetnek, minden rendben van...”

— Közvetlenebb-e vajjon a közönséggel való kapcsolata a komikusnak, mint a drámai színésznek?

— Véleményem szerint igen. Ugyebár, az a legfontosabb, hogy kontaktust tudjon találni a színész a közönséggel mindjárt az első percekben, — ha ez nincs meg, akkor baj van. Mármint a komikusnak sokkal könnyebb és egyszerűbb ezt mindjárt megérezni: ha nevetnek, minden rendben van, ha nem, akkor jaj! A drámai színész viszont nem tudhatja ezt olyan gyorsan és teljes biztonsággal megállapítani.

— Vannak-e bevált, biztos eszközök a közönség megnevetetésére?

— Eszközök? — hümmög. — Nos, mindenesetre, de én azt állítom, hogy csak akkor igazi a humor, ha belülről, szívből jön, ha az ember csakugyan át is érzi.

— No de akkor mi történik, ha a komikusnak éppen vala-

mi privát fájdalma, bosszúsága van? Hogy tudja akkor teljes szívvel átérezni a szerepe derülését?

— Hát átérezni olyankor bajos, ez igaz. Ha valaki, akkor én sajnos egész hitetlen, saját tapasztalatomból tudok erről nyilatkozni. Két felvonás közötti szünetben előadás alatt tudtam meg annak idején szegény első feleségem halálát. Hiába, mégis muszáj volt folytatni a darabot. Gépiesen ment tovább valahogy a játék, de nagynehezen mégis végigevickéltem rajta. Bizony megtörténnek néha az ilyen dolgok, talán sokkal többször, mint ahogy a közönség sejtethetné.

Fő a jókedv!

A szomorú témáról sürgősen »átkapcsolunk« valami másra. Vajjon a magánéletben is olyan vidám szokott-e lenni Misoga művész úr, mint a színpadon?

— Hála Istennek, nem igen csinálom magamnak problémát semmiből. Általában meg vagyok elégedve mindennel, igyekszem nem panaszkodni semmiért sem. Szerencsére ilyen a feleségem, Barna Anci is, így aztán legtöbbször bizony nagyon jókedvűek vagyunk együtt otthon is, nemcsak játék közben.

— Vajjon ez az egyéni jó természetükből fakad, vagy

Amit Misoga nem tud, vagy nem akar megérteni?

— Milyen filmszerepre készül?

— Végre egy igazi, kiadós nagy szerepet kaptam — derül fel az arca. — Az »Ágrólszakadt urileány«-ban játszom egy idegenvezetőt, aki természetesen mindenhez ért, csak az idegenvezetéshez nem. Mutatós, jó szerep, örülök neki. A külső felvételek már elkészültek Borsafüreden, a belsőkre valószínűleg csak szeptember végén kerül a sor. Tolnay, Raffay Blanka, Vizváry Mariska, Hajmásy és Toronyi a főszereplők. Remélem, ügyes kis film lesz.

— Szeret filmezni?

— Hogyne szeretnék! Különben is a filmezés sokkal jobban népszerűsíti az embert, mint a színház. Már csak ezért is kedvelem, ez érthető, nem? De mindenképpen jó mulatság a film, én meg éppen szeretek elmókázni a partnereimmel. Különösen Szilassyval szoktunk mindig heccelődni, már mindenki mulat rajtunk a filmgyárban. Ha összetalálkozunk, se vége, se hossza a tréfának. Már messziről felháborodva kezdek kiabálni, ha meglátom: »Nahát, igazán hallatlan, ez a Szilassy már megint itt lábatlankodik, rémes, hogy mindenüvé odatolakszik! Nem bírom megérteni, hogy miért játszatnak mindig csinos fiatal fiút vele, amikor itt van ez a szép, doliás, hódító ifjú, a Misoga Laci! És akkor mégis egy

része van benne annak is, hogy a színpadon megszokták?

Mosolyogva gondolkodik el kérdésen.

— Azt hiszem, határozottan nagy szerepe van benne az utóbbinak is. Kétségtelen, hogy elsősorban természet dolga, de valahogy az ember a játék-hatása alatt megszokja, hogy mindent a humoros oldaláról fogjon fel, hogy inkább kifigurázza a kellemetlenségeket, mint hogy nagy hűhót csapjon miattuk. Kicsit szerepszerűen kell fel fogni az életet is és a valóságban is nevetni, ha valami bosszúság éri az embert.

Sürges az idő, ezért hamar megkérdezzük:

Szilassyt foglalkoztatnak! Hiába, az embereknek nincs szemük!

Csupa élvezet hallgatni, ahogy ezt elmondja, Amint jól kineveltük magunkat, tréfásan megkérdezzük:

— Nem volna kedve egyszer drámát játszani?

— Vidéken sokszor játszottam — hangzik a felelet — mégpedig nagyon szívesen. Volna is rá kedvem, de képzelje csak el, hogy kiállok drámai hősként ezzel a pofával — nevetésbe fulladna az egész.

Nem is olyan biztos! Amilyen sokoldalú művész, igen jónak tudnánk elképzelni úgy is. Érdekes kísérlet lenne, meg kellen egyszer próbálni!

Zoványi Klára.

Ha
elkallódik egy-egy

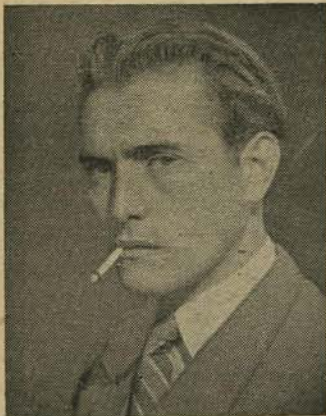
Magyar Film
példány

levelező-lap értesítésre megküldi a

Kiadóhivatal

A kölcsönadott élet — vagy ismerkedés a felvevőgéppel

Egyik nap délutánján az Üllői-út Kálvin-térhez közel eső szakaszán ismerős fiatal-ember tünt elém. Kezében éppen a Magyar Film legutolsó számaival.

— Na ugyan, ti szépen húztok benne... — szól kicsit szomorkásan, miközben a lapra mutat.

— Nem baj Lacikám, ne vedd ezt zokon, majd a második filmednél jobb kritikát kapsz, természetesen azt is csak akkor, ha igazán megérdemled.

Borsovai Lengyel László, aki a most futó »Kölcsönadott élet« mérsékelt sikert aratott film férfifőszereplője, ezután már vidámabban folytatja:

— Remélem is. Most Szóts Istvánhoz megyek. Az új filmjével kapcsolatban akar velem beszélni.

Mint hogy kitudózt úticélm eléréséhez még kerek negyedóra áll a rendelkezésemre, ka-

ronfogom Lengyel Lacit és megindulunk együtt a Kálvin-tér irányában.

— Talán már két éve is elmult, hogy láttalak, — mondom — hol udvaroltál a kislányoknak ezalatt?

— Amint tudod, én 1940-ben, amikor elvégeztem a Színészegyesület színészképző iskoláját, megkaptam a kultuszminisztérium bécsi színészösztöndíját. Sajnos azonban nem jutottam ki Bécsbe. Akkor elszereződtem vidékre. A Délvidéki Színháznál, Krémer Ferenc színtársulatánál működtem egy évig. Játsoztunk Apátin, Bezdán, Temerin, Magyarkanizsa és Szenttamás közönsége előtt.

— Mint fiatal kezdőnek jót tett ügye a vidéki szereplés?

— A színészetben semmivel sem érhető el nagyobb rutin, mint vidéki szerepléssel. Itt tanulja meg az ember tulajdonképpen azt a változatos, izgalmas mellékkörülményeket, amelyek nélkül lehetetlen később egy színésznek jót, művészt, felelősségteljest adni. Volt olyan időszakom, hogy 15 nap alatt 15 főszerepet kellett be tanulnom. Naponkint nyújtottam tehát új alakítást.

— Hogy kerültél fel Pestre?

— Erdélyi Mihály hozott fel az Erzsébetvárosi Színházba és ott rögtön elsővonalbeli művészekkel léptem fel.

— Melyik volt első pesti darabod?

— Az »Aranysárga falevél« Orosz Juliával, Csörtossal,

Latabárral játszottam együtt.

— Hogy fogadott a fővárosi közönség?

— Bizony be kell vallanom neked, eleinte nem értem el sikereket, csak két három hónap multán fogadott a közönség kegyeibe.

— És ki hozott a filmhez?

— Bánky Viktor. Az Erzsébetvárosiban Erdélyi darabját »Vedd le a kalapod a honvéd előtt« játszottuk. Abban a főhadnagy szerepét alakítottam. Akkor egy fényképsorozatot küldtem Bánkynak és megírtam neki, hogyha megfelel az arcom filmre, jöjjön egyszer ki a színházba és nézzen meg a darabban. Ő ki is jött, majd próbafelvételre berendelt a Filmirodába. Miután ez sikerült, leszerződöttetett a »Kölcsönadott élet« férfifőszerepére Muráti Lili mellé.

Nem volt lámpalázad a felvevőgép előtt?

— Mondhatom, egyáltalán nem. Bánky Viktor különben is mindenben a segítségemre volt. Szívvel-lélelkel megszerettem őt. Talpig magyar embernek ismertem meg.

— Mi a saját véleményed a »Kölcsönadott élet«-ről? A kritika meglehetősen vegyes érzellemmel fogadta.

— Borsovai Lengyel László egy pillanatra láthatóan meghökken. Nem várta ezt a kérdést. Kicsit sarokba szorítva érzi magát.

— Elvem, — feleli kisvártatva — hogy a hibákat önmagunkban keressük először. Magamról valahogyan az len-

né az én kritikám, hogy »ha most lehetne csinálni, de másképpen csinálnék mindent!« Ez a szereplés »ismerkedés a felvevőgéppel« címet kaphatná tőlem...

— Megszeretted a filmözést?

— Szerénytelen leszek a feleletemben. Minél több filmben szeretnék játszani.

— És színház? Csak nem lettél hűtlen hozzá?

— Természetesen színházban is játszom tovább.

— Legközelebbi filmkilátásaid?

— Minél említettem, most megyek Szóts Istvánhoz. Ő a »Kádár Kata« című székely népballadát akarja mozivászorra hozni. Művészi film lenne. Zeneszerzője maga Kodály Zoltán. Talán sikerülni fog...

Kiértünk a Kálvin-térre. B. Lengyel Lacit elnéz a református templom irányába.

— Látod, abban a házban, — mutat a templom melletti kétemeletes épületre a Soli Deo Gloria székházára, — voltak az első szerepléseim, mint színinövendék. Ott arattam az első sikereimet, — amelyekre örökké büszke leszek, — a kis diákleányok előtt...

Négy órát kongot a kálomista templom tornyában az óra.

— Hü! Már el is késtem — néz fel hirtelen a kakasos toronyra Lengyel Lacit. Még szerencse, hogy ebben a pillanatban kanyarodik ki a térről az Üllői-útról egy ágoskodó zászlócskájú taxi. Semmi baj, legfeljebb öt perces késésért Szóts rendező úr rám aprehendálhat... (cs—6)

Makrancos hölgy

Rendezte: Martonffy Emil

Zene: Eisemann Mihály

Főszereplők: Karády Katalin, Jávor Pál, Balázs Samu, Lehotay Árpád

Fényképezte: Makay Árpád

Cenzúra: aluli

Forgalombahozza:

Hausz Mária

Játsza: Scala

A Martonffy-vígjátékok közül a Makrancos hölgy azért

jelent »állomást«, mert a benne előforduló jelenetek, vagy jelenetsorozatok mozgalmassága meghatározza a rendező egyéni megfigyelését, felfogását. E nehezen kategorizálható műfaj valószínűleg lennével a vígjátéki kereteken.

Nem önálló filmprodukcióként tekintjük a Makrancos hölgyt, hanem egy, a Mar-

tonffy-sorozatból. Az átlagközönség ezzel a nem éppen szalonképes szóval félmjelzi a szórakoztatófilmeknek ezt a fajtáját: mulattató marhaság..., egy szórakoztató kis örültség, kedves számárság. A mozis úgy nyilatkozik, hogy tudatában van, hogy nem kultúrfilmét vásárolt, azonban jó üzlet, mert a közönség nevetni akar.

Igényesebb ember viszont már van annyira tájékozott a magyar filmberkekben, hogy ha már látott a magyar filmburleszk sorozatából hasonlót, úgy egyszerűen nem nézi meg.

Tárgyilagos szemmel nézve megállapíthatjuk, hogy Mar-

tonffy megfigyelései, vígjátéki beállításai alkalmassá teszik erre a műfajra. Úgy is mondhatnánk, erre a legnehezebb műfajra. Szinte tanulmányként teszi mérlegre filmsorozatának jeleneteit, hogy a megfigyelés finom műszerével mérje le, hogy melyik ötlete, beállítása hozza mozgásba a tömeg nevetőizmait.

A Makrancos hölgy néhány beállítása meglepően jól sikerült. A gonddal válogatott szereplők nélkül oly lüktetéssel teli mozgalmasságot visznek a játékba, ami már tiszta művészet. Úgy mozognak a figurák, mint a baktériumok, a mikroszkóp alatt. Az egyéni színészi alakításnak a ren-

dező és író mondanivalója mellett nem sok tér jut. Eszközökké válnak a rendező kezében.

A film meséje címében van: Mint annyiszor volt alkalmunk látni színpadon vagy filmen, a rakoncátlan, fegyelmezetlen és elkényeztetett lányt ráncbaszedi az erélyes férfikéz.

A hölgy, akitől mindenki retteg: *Karády* Katalin. A többször póruljárt férfi, aki önagyságát megrendszabályozza, *Jávor* Pál.

A makrancos hölgy mindent összezúz, ami szeszélyességének útjába kerül, legfőként az otthon csendjét veri fel, idegbeteggé téve környezetében mindenkit.

A véletlenül jelentkező lovag azonban villámlánykérést rendez, s percek alatt örök hűségét esküszik arájának, a fékezhetetlen imposztorinak, akit már mint férj vesz gon'jaiba. Miután a díszlettervező ellenőrzésével felépített kuliszák kivételével az összes berendezést összetörték, megjamborodik a dacos leányszív is és szerelmesen omlik férje ölébe.

Karádynak és Jávornak néhány énekszama is van. Jól bevált recept, nem is családunk most se benne. Balázs Samu ezúttal hosszabb szerephez jut, mint a Házassággal kezdődik című vígjátékban szerepelt, azonban eredetisége nem annyira plasztikus. Nyilván a szerepkör és szöveg ad kevesebb lehetőséget játékra. Makay Karádyt fényképezte kitűnően. *Jávor* premier planjai kevésbé sikerültek. (A megvilágítással vagy sminkkel lehetett valami baj.) A szereplők összjátéka rutinos volt és meg lehet érezni, hogy válogatott színészekkel, gyakorlott erőkkel oldották meg a legnehezebb műfaj, a vígjáték feladatait.

Mert nevéttetni a könynyeztetésnél is nehezebb. A szomorúság útjai jártabbak, a derű, nevetés, kacagás útvesztőin elsikkad a gyakorlatlan mulattató vice, humora, mely ha nem nevéttett meg, élettelenebb, mint egy fel nem robbant légibomba. A Makrancos hölgy nevéttető film. Nehéz napjainkban, mikor olyan nagy szükség van egy kis mosolyra, fogadjuk el olyannak, ahogyan sikerül.

Gy. K. E.

Félnapos boldogság

(Die kleine Grenzverkehr)

Irta: *Berthold Bürger*

Rendezte: *Hans Deppe*

Zene: *Ludwig Schmidtseder*

Főszereplők: *Willy Fritsch, Hertha Feiler, Heinz Saljner, Louis Soldan*

Operatőr: *Kurt Schulz*

Díszlet: *Walter Röhrig*

Hang: *Otto Ernst Hoppe*

Beszél: *németül*

Cenzura: *aluli*

Készítette: *UFA*

Bemutatta: *Corvin*

Némi politikai ízzel kevert mézeskalácsédességű, valószínűtlen vígjátéktörténet. A filmből önkénytelenül megérzi az ember a békeidők boldog nyugodtságát. Salzburg műemlékeinek látása eszünkbe juttatja a műrecek mostani embertelen pusztítását. Ezért szinte valósággal elmerülünk a film némely helyen felszínesen banális, de szívbizsergetően bájos jeleneteibe.

Az általános benyomás hála a szereplők könnyed, kedves, örököké derűs játékának, — az, hogy a »Félnapos boldogság« kellemes másfélórát szerez a nézőközönségnek.

Egy fiatal, három doktorátussal bíró, berlini tudós nyaralni menne Salzburgba, de a közbeeső osztrák határ sok akadályt gördít útjába. Végül is úgy oldja meg a helyzetet, hogy a határon innen eső német fürdőhelyen száll meg és onnan naponkint határátlépési igazolvánnyal autóbusszon rán-

dul át Salzburgba, ahol már hosszú idő óta várja egyik festő barátja.

George (*Willy Fritsch*) azonban csak egészen minimális pénzüsszeget vihet át a határon a devizakorlátozások következtében. Egy másik kávéházban várja a barátját, mint amelyikben kellene találkozniok. Az előre elfo-

gyasztott kávéért már nem tud fizetni. A barát természetesen nem jön, így Georgnak valamiképen intézkedni kell a fizetést illetően. Kapóra jön egy csinos kislány. Georg összeismerkedik a lánnyal, aki szobalánynak adja ki magát egy helybeli kastélyban. A fiatal tudós nagy szerelemre gyullad a »szobalány« iránt és naponkint találkoznak.

Konstanza tulajdonképpen nem is »szobalány«, hanem

grófkisasszony, akinek papája szenvedélyes színdarabíró és hogy az új szerzeményének alakjait jobban tanulmányozza, kastélyát nyaralás céljából bérbeadja egy gazdag északi gyárosnak, ő pedig egész családjával beáll kiszolgáló személyzetnek, míg a valódi cselédséget szabadságra küldi. Ebből adódik az a félreértés, ami majdnem szakításhoz vezet a két szerelmes között.

A festő egy este az operában meglátja *Konstanza*t a bátyjával a családi páholyban. Ezt elmondja barátjának, *Georgnak*. A fiatalember megcsalva érzi magát és el sem megy a rendez-vous-ra, amely pedig valójában »eljegyzés« lenne. Maga helyett a festőt küldi el.

Konstanza remegő szívvel telefonál a bátyjáért és kéri segítségét, hogy ő magyarázza meg *Georgnak* a félreértést. *Feri*, *Konstanza* bátyja, felkeresi azonnal *Georgot*, aki már utazni készül és meggyőzi az eleinte hitetlenkedő fiatal tudóst a valóságról. Sőt meghívja magukhoz, azzal, hogy ő ne vegyen tudomást az öreg gróf szerepcseréjéről.

A gróf, mint főkomornyik, boldog, hogy darabjához újabb történés adódik, szorgalmasan jegyzi a noteszába azokat. De nem lehet mindenkit állandóan becsapni, és amikor a gazdag északi család kivonul a kastélyból — előttük sem volt titok a szerepcseré —, egy kis összezördülés után rendbejön minden és a fiatal szerelmespár egymásé lehet.

Sokat lehet nevetni a filmen. A mese valóban mese. Úgy a rendező, mint a film díszlettervezője meszeszerűen szép környezetben játszatják le a történetet. A fényképezés is bravuros munkát végzett és akik jártak már *Salzburg* gótikus, délnémet stílusú, gyönyörű kőépítményei között, azoknak a film külön élvezetet és az emlékek újralátását jelentik.

Willy Fritsch és *Hertha Feiler* két aranyos ember. Willy ugyan némely képen erősen rizsposz ficsúr benyomását kelti, de annál

szébb a kis *Hertha Feiler*. Bájos játéka pedig minden eddigi szereplésénél többet ér. Új színt hoz a mozivásznonra, új egyéniség, a természetes kedvesség mintaképe.

De a német jókedv megtestesítői az epizód szereplők is. Ez az együttes mintha az életben is egymáshoz tartozó családtagok lennének.

A film maradéktalanul a szórakozásra teremtődött és ennek a feladatának a legparányibb részletekben is megfelel.

Cs. M.

Ma este semmi újság

Irták:

Luciano és Mario Mattoli

Rendezte: *Mario Mattoli*

Hossza: 2733 méter

Főszereplők: *Alida Valli,*

Beszél: *olaszul*

Cenzúra: *aluli*

Forgalombahozza: *Esperia*

Bemutató: *Forum*

Az utóbbi idők egyik legmélyebb emberi érzéseket bemutató filmje. Három em-

ber életsorsát tárgyalja oly különleges lélekábrázolással, amelyet csak a legnagyobb francia *Gabin*-féle filmekben láthatunk. Az újságíró, a bukott leány és az intézeti orvos figurái itt élnek közöttünk, csak valami, hogy nem szeretjük észrevenni őket, ha mégis tudomást szerzünk róluk, menekülő sajnálkozással igyek-

szünk elfelejteni róluk. A film erőssége, hogy reális életszagú jeleneteivel beleenyúl a társadalom legmélyebb problémáinak tömegébe.

Manti, az újságíró, rendőri riportvadászat közben találkozik a bukott lánnyal: *Maria Bellotiva*, aki négy évvel előbb *Konstantinápolyban* gondos ápolásával a haláltól menti meg az újságírót. A lányt *razzia* fogja el, és hogy ennyire süllyedt, annak az az oka, mert a szerelme, egy bár-

kezd. A bártáncos azonban csak kényszerűségből törődik a leánnyal. Egy ízben, amikor *Manti* meglátogatja *Máriát* és könyvet hoz neki, az keserű kitérésben adja tudtára, hogy ez a hely rosszabb a börtönnél, az utcánál, mert innen csak cselelédnek mehet az ember. *Arca*ba vágja a férfinak, hogy ő is züllött életmódot folytat. *Manti*, hogy a leányt megmentse a teljes lelkifordulástól, egy lakást rendez be neki és pénzt is rendelkezésre akar bocsátani

táncos, akivel közös háztartásban élt, elhagyta. A rendőrkapitány haza akarja küldeni a lányt a szüleihez, ez azonban tiltakozik ellene. Végül is az újságírót nevezi meg ismerősének, aki eleinte nem emlékszik a lánnyra, később azonban ráismer és magával viszi. Öreg orvosbarátja segítségével egy intézetben helyezi el, ahol a bukott lányokat, börtönviselt nőket próbálják visszatéríteni a becsületesség útjára.

Itt él *Maria*, de lelkében lázad az ő sorsa ellen, még mindig szereti a bártáncost, akivel titokban levelezni

Máriának, ő pedig elutazni készül. Az orvos, aki jól látja, hogy az újságírót szerelme is hajtja, hogy jót tegyen a leánnyal, óva inti, hivatkozik a maga életére, ő is így csinálta valamikor, de a nő megszökött tőle és folytatta előbbi foglalkozását. Azóta lett cinikus szemlélője az életnek.

Amikor a lányt át akarják hozni az intézetből a lakásba, megtudják, hogy előző nap este érte jött a bártáncos és elmentek együtt.

*Manti*t mélyen lesújtja a váratlan fordulat. Nem utazik el. A lakásba sem költözik be, de nem adja át

azt senkinek. Bánatában régi életmódját folytatja.

Mária ismét énekesnő, a fiúval járja a kisebb városokat, valami egészen alacsony nivójú ripacstársulat tagjai ként. Beteg lesz. A bártánkos durván bánik vele. Amikor egyik helyen lejár a szerződésük, Mária már nem képes arra, hogy a társulattal menjen, hanem egyenesen az intézetbe tér vissza, ahol a lányok örömmel fogadják, de ő elájul a fogadtatás közepette.

Manti tudomást szerezve a lányról, rohan a betegágyához. Ott a leány elmondja, hogy a szülei miatt nem akart hazamenni régebben sem, mert azt hazudta nekik, hogy férjhez ment és boldogan élnek, állandóan úton vannak a férjével. Most, hogy ilyen súlyos beteg, lemond arról, hogy a szüleit megegyezően láthassa az életben, de arra kéri Mantit, hogy halálát kiméletesen tudassa szüleiével.

Az újságíró a betegágyán feleségül veszi Mária-t. A régi lakásba hazaviszi és amikor a lány egyik szenderegéséből feleszmél, ott találja az ágya mellett szüleit.

Boldog könnyeseppen keresztül mosolyog a szobaajtóban álló Mantira. Az anya pedig beszélni kezd neki az otthonukról, a testvéréről. — de Mária már mindezt nem hallja. Meghal szívgyöngeségben anyja szavai között.

Manti fájdalommal leírhatatlan. Íróasztalára dőlve sír, miközben szól a telefon és szerkesztőségéből a nyomdai szerkesztő kérdezi, hogy nincs valami újabb hír, mert

lapzárál csinál. Manti csak ennyit felel: »Ma este semmi újság!«

A film cselekménye egy pillanatra sem enged feszültségéből. Fokról-fokra, jelenetről-jelenetre erősödik a lelki tartalma. Alida Vali, bár nem való neki ilyen szerep, jól oldja meg feladatát. Mindvégig szomorú tónusban játsza meg szerepét. Aréjátéka majdnem semmi, pedig egyes jelenetek érzelmi tartalma ezt nagyon is megki-

vánta volna. Carlo Ninochi több, mint jó. Ő vezeti a film vonalát, az ő alakítása életének kiemelkedő eseménye. Nem szépség, de markáns, majdnem csúnya arccal végig skálázik a likírszenvedés összes billentyűin. Felejthetetlen az orvosszerpét adó férfi. Tipikus francia filmalak és mennyi szívvel, érzéssel a cinizmusa mellett is! Él a figurája, hűsből, vérből való ember, csak hogy ki nem lép a mozivásznáról. A többi szereplők is mind karakterfigurák.

A kiállítás a filmtörténetnek megfelelően nagyvonalú. A rendezés nem keres szenzációt, éppen ezért szakavatott kézzel fogja egységbe a filmet. A hang néhol nem tiszta, valószínűleg a kópia rovására írható ez. A fényképezés sem vett fel problémákat, megmarad a szokott kitaposott úton. Általában az egész filmen jellemző, hogy a cselekmény a szereplők játékára építődik, azok elsőrangú alakítása uralja a film hangulatát az első kockától az utolsóig.

Cs. M.

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság által engedélyezett filmek

Félnapos boldogság (Der kleine Grenzverkehr) (UFA) hangos vígjáték 4 felvonásban, az UFA filmgyárban 1942. évben készült, 2280 m. hosszú.

Zoro és Huru a kísértetek kastélyában (Raske Detectíve) (Balogh Film) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Dansk Kinografen gyárban 1941. évben készült, 2433 m. hosszú.

Zoro és Huru a kísértetek kastélyában — előzetes (Balogh Film) hangos reklám 1 felvonásban, a Dansk Kinografen gyárban, 1941. évben készült 61 m. hosszú.

Ártalanul — előzetes (Végzetes éjszaka) (Nozze di Sanguie) (Baloghné Kokas Klára) hangos reklám 1 felvonásban, a Cinecitta filmgyárban 1941/42 évben készült, 78 m. hosszú.

84. sz. Filmhirdetés (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 28 m. hosszú.

Kölcsönadott élet — előzetes (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 121 m. hosszú.

Két boldog ember — előzetes (Zwei glückliche Menschen) (Budapest Film)

hangos reklám 1 felvonásban, a Wien filmgyárban 1942. évben készült, 105 m. hosszú.

Münchenhausen — előzetes (UFA) hangos reklám 1 felvonásban, az UFA filmgyárban 1943. évben készült, 100 m. hosszú.

Münchenhausen (UFA) hangos, színes játékfilm 6 felvonásban, az UFA filmgyárban 1943. évben készült, 3355 m. hosszú mozgófényképet.

Előadásra alkalmasnak találta, de eltiltotta, hogy azon 18 évesnél fiatalabb korúak jelen lehessenek:

Akkor... (Damals) (UFA) hangos dráma 5 felvonásban, az Universum filmgyárban 1942. évben készült, 2588 m. hosszú mozgófényképet.

Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképezemekben szabad bemutatni:

Életre ítélték (Hunnia) hangos dráma 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1941. évben készült, 1090 m. hosszú.

Életre ítélték — előzetes (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1941. évben készült, 53 m. hosszú.

Magyar világhíradó 1014. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar

BEMUTATÓFILMSZÍNHÁZAK MŰSORA

ÁTRIUM	Magyar kiv. hangv.	IX. 1-től	Erdélyi
CORVIN	Félnapos boldogság	VIII. 31-től	UFA
DEÁK	Anyamasszony katonája	VIII. 25-től	Objectiv
FORUM	Ma semmi újság	VIII. 27-től	Esperia
KASZINO	Anyamasszony katonája	VIII. 25-től	Objectiv
KORZÓ	Magyar kiv. hangv.	VIII. 19-től	Erdélyi
NEMZETI APOLLÓ	Fekete hajnal	IX. 1-től	
OMNIA	Álomkeringő	VIII. 19-től	Modern
RADIUS	Münchenhausen	IX. 2-től	UFA
SCALA	Makrancos hölgy	VIII. 19-től	Hausz
SZITTYA	Fekete hajnal	IX. 1-től	
URÁNIA	Münchenhausen	IX. 2-től	UFA

Film Irodában 1943. évben készült, 108 m. hosszú,

UFA világhíradó 201. sz. (Auslandstonwoche) (Kefifor) hangos riport 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1943. évben készült, 135 m. hosszú **kezeny mozgófényképeket.**

Külföldre kivinni engedélyezte:

Egyetemi önkéntes munkaszolgálat (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 38 m. hosszú,

Vigőzvegy előadása a Margitszigeten (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 60 m. hosszú.

Dohnányi ünnepség (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 35 m. hosszú,

Allatkerti majom sétája (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 31 m. hosszú.

Az asszony és a multja (Frau ohne Vergangenheit) (Kárpát) hangos dráma 5 felvonásban, az Euphono filmgyárban, 1938. évben készült, 2389 m. hosszú,

Rejtély (Der dunkle Tag) (UFA) hangos dráma 5 felvonásban, a Bavaria filmgyárban, 1943. évben készült, 2367 m. hosszú,

Magyar világhíradó 1017. sz. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 258 m. hosszú,

A Híradófilmszínház külön kiadása 106. (Árpádházi szentek) (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 160 m. hosszú,

A Híradófilmszínház különkiadása 107. (Visegrád) (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 224 m. hosszú,

Rajzos Híradó 171. sz. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 130 m. hosszú,

UFA világhíradó 203. (Auslandstonwoche Nr. 203.) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1943. évben készült, 356 m. hosszú,

Utazás a világ körül I/47. (A világ legszebb városa) (Weltstadt des Tropens) (Pannonia) hangos riport 1 felvonásban, a Cabinet filmgyárban 1935. évben készült, 295 m. hosszú,

Utazás a világ körül I/48. (Heilbronn-út) (Die Heilbronner Weg) (Pannonia) hangos riport 1 felvonásban, a Cabinet filmgyárban 1935. évben készült, 310 m. hosszú,

Utazás a világ körül I/49. (Élelmes emberek) (Am rande der Grosstadt) (Pannonia) hangos riport 1 felvonásban, a Cabinet filmgyárban, 1935. évben készült, 240 m. hosszú,

Dalol a szív. (Schubert szerenád) (Serenade) (Kárpát) hangos dráma 5 felvonásban, a Symphonie filmgyárban 1940. évben készült, 2459 m. hosszú,

UFA világhíradó 203. (Német beszéddel (Auslandstonwoche) Nr. 203. Deutsch gesprochen) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1943. évben készült, 356 m. hosszú **mozgófényképeket.**

Magyar világhíradó 1015. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 253 m. hosszú,

Rajzos híradó 169. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 125 m. hosszú,

A Híradófilmszínház különkiadása 104. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 102 m. hosszú,

Ti férjet fog (Hunnia) hangos vígjáték 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 598 m. hosszú,

Margit-hídi kaland (Hunnia) hangos vígjáték 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 408 m. hosszú,

Napraforgós lovag (Hunnia) hangos vígjáték 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 717 m. hosszú,

Majd a gyerekek (Sophienlund) (UFA) játékfilm 5 felvonásban, a Terra filmgyárban 1942. évben készült, 2480 m. hosszú,

UFA világhíradó 202. (Auslandstonwoche Nr. 202.) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1943. évben készült, 336 m. hosszú,

Valakit szeretni kell (Ferienkinder) (Budapest Film) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Wien filmgyárban 1943. évben készült, 2436 m. hosszú,

UFA világhíradó 202. sz. (német beszéddel) (Auslandstonwoche Nr. 202.) (UFA) hangos riport 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1943. évben készült, 336 m. hosszú,

Kivirul az öreg szív (Alles Herz wird wieder jung) (Budapest Film) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1943. évben készült, 2635 m. hosszú,

Szerencsés szerelmek (Ud i den kolde sne) (Mester Film) hangos vígjáték 7 felvonásban, a Palladium filmgyárban 1940. évben készült, 3006 m. hosszú,

Asszonyfurfang (Die kluge Marianne) (Budapest Film) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Wien filmgyárban 1943. évben készült, 2575 m. hosszú,

Magyar világhíradó 1016. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 250 m. hosszú,

Utazás a világ körül I/45. (Emberek a tűzhányón) (Menschen am Aetna) (Pannonia) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Cabinet filmgyárban 1935. évben készült, 234 m. hosszú,

Utazás a világ körül I/46. (Tündéri Garda-ló) (Zum leuchtenden Gardasee) (Pannonia) hangos ismeretterjesztő 1

felvonásban, a Cabinet filmgyárban 1932. évben készült, 227 m. hosszú,

Itél a folyó (Der Strom) (UFA) hangos dráma 5 felvonásban, a Terra filmgyárban 1943. évben készült, 2414 m. hosszú,

A Híradófilmszínház külön kiadása 105. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 255 m. hosszú,

Bubus (Geliebter Schatz) (UFA) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Terra filmgyárban 1943. évben készült, 2519 m. hosszú,

A bor (György István) hangos népszínmű 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1933. évben készült, 2656 m. hosszú,

LUCE olasz világhíradó 93. (Hunnia) hangos riport 1 felvonásban, a LUCE filmgyárban 1943. évben készült, 198 m. hosszú,

A cirkusz hősei (Zirkus Saran) (Janakovich Film) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Projectograph filmgyárban 1935. évben készült, 2076 m. hosszú mozgófényképeket.

Nyilvános előadásra alkalmasnak találta és a mozgófényképezemekben a magyar nyelvű mozgófényképek kötelező bemutatására előírt arányszámba beszámíthatóanq minősítette:

Kölesönadott élet (Marietta) (M. F. I.) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1943. évben készült, 2624 m. hosszú,

Anyámas zony katonája (Objectív) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1943. évben készült, 2452 m. hosszú,

Magyar kívánsággharigverseny (Kárpát Film) hangos revü 4 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1943. évben készült, 2242 m. hosszú,

Makrancos hölgy (Hausz Mária) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1943. évben készült, 2230 m. hosszú filmet, **mint Magyarországon készült, magyar nyelvű mozgófényképeket.**

Előadásra alkalmasnak találta, de eltiltotta, hogy azon 16 évesnél fiatalabb korúak jelen lehessenek:

Botrány (Das Bad auf der Tenne) (Budapest Film) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1943. évben készült, 2407 m. hosszú **mozgófényképet.**

Felelős szerkesztő:

MATOLAY K. GÉZA dr.

Felelős kiadó:

LIEBER-LÁSZLÓ dr.

Kiadóhivatali főnök:

GYIMESY KÁSÁS-ERNŐ

Készült a

«Jövő» nyomdászövetkezet műhelyében

Budapest, IX., Erkel-u. 17.

Telefon: 182-278.

Felelős vezető: Demjén Ferenc

Agfaphotó, V., Vilmos császár-út 18. I. Tel.: 125-240.

Ambrus Film, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 224-293.

Apollo filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-körút 9-11., II. e. Tel.: 222-212.

Aurora Film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 221-133.

Balogh Film, VII., Erzsébet-körút 8. III., 2. Tel.: 220-038.

Bauer velítógép és adapterek (Bosch Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.: 299-180.

Bel- és külföldi filmellenőrző, VII., Erzsébet-körút 8. II. Tel.: 222-699.

Beleznay Filmkölesönző, VII., Akácfa-u. 4. Telefon a Beleznay mozi telefonja: 225-276.

Biton keskenyfilmgépforgalmi, VII., Dohány-u. 57.

Brückner János mérnök, az MMOE szakértője, XI., Ulászló-utca 62. Tel.: 457-650, vagy Mechanikai és Elektromosipari szakiskola, T.: 130-293.

Budapest Film (Tobis), VII., Rákóczi-út 52. Tel.: 223-435.

Budapesti Hangverseny Zenekar, VIII., Nagytemplom-u. 24. Tel.: 135-879.

Csepreghy Film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 221-022 és 221-021.

Csizmadia László: mozik képvisellete, VIII., Aggteleki-u. 4. I. em. 5. Telefon: 137-580.

Csontó Menyhért, a Magyar Film belső munkatársa, XIV., Amerikai-út 68/a. I. 2. Tel.: 496-973. (Függetlenség szerk.: 144-400).

Déliab Film, Filmkölesönző: VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 427-167, 228-498. Gyártási iroda: 428-155.

Diapozitívkészítő üzem, Fekete György, VIII., József-körút 9. (az udvarban).

Erdélyi Filmgyártó, VIII., Népszínház-utca 21. Tel.: 140-882.

Esperia Film, VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 423-552, 423-555.

Farkas J. M. reklámvállalat, VIII., József-körút 19. Tel.: 132-805.

Ferraria V., Gróf Tisza István-utca 18. Tel.: 187-357.

Filmcenzúra, IV., Eskü-tér 6. Tel.: 183-072, alelnök: 183-073.

Filmexpress, VII., Erzsébet-körút 9. Tel.: 224-091, 225-089.

Filmértékesítő, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-609 és 220-497.

Filmexport Kft. Budapest, VII., Erzsébet-kr. 8., Tel.: 220-497, 221-609.

Filmimpex, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 221-022.

Filmfotó üzem és laboratórium, Altmaier J., VIII., Rökk Sz.-u. 11. T.: 349-540.

Filmhang, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 225-759.

Fortuna Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.

Göbl A. György filmgyártó és filmkölesönző, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 221-022.

Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey Andor-utca 7. Tel.: 499-752.

Hajdu Film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.

Hamza Film, VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.: 422-584.

Hausz Mária Film, VII., Erzsébet-kr. 9. Tel.: 225-209.

Helikon Film, VIII., Rökk Szilárd-u. 24. Tel.: 133-705. Raktár: VIII., Népszínház-utca 19. V. Tel.: 319-414.

MAGYAR
FILM SZAKMAI CÍMTÁR

Hidvéghy Film, VII., Rákóczi-út 44. Tel.: 225-762.

Hollai és Pázmányi filmkölesönző, VII., Erzsébet-körút 9-11. Telefon: 220-469.

Horváth Film, VII., Erzsébet-körút 8.

Hungária Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-010.

Hunnia filmelhelyező irodája, VII., Erzsébet-körút 9-11. T.: 424-138, 424-139. Sajtóosztály: 223-212.

Hunnia Filmgyár, (Filmipari Alap), XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085. Pasaréti műterem: II., Pasaréti-út 122. Tel.: 164-876.

Ibusz filmszállító, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 224-050.

Inkey Tibor filmállótényképész, filmfotó üzem, IV., Múzeum-kr. 3. T.: 380-466.

Jankovich Film, VII., Erzsébet-kr. 8. Telefon: 220-883.

Jupiter Film, VIII., Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522.

Kamara, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-855, 422-961.

Kárpát Film, VIII., Népszínház-utca 21. Tel.: 136-409, 136-940.

Keskenyfilmforgalmi, VII., Rákóczi-út 59. 133-546.

Kodak V., Báthory-utca 6. Tel.: 114-158, 114-184.

Kokas film, VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 420-796.

Kolczonay Film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 428-144, 422-730. Raktár: Népszínház-utca 19. Tel.: 349-414.

Konecz Film, VIII., Népszínház-u. 14. Tel.: 134-063.

Korona Film, VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 225-487.

Kovács és Faludi laboratórium, XIV., Gyarmat-utca 35. Tel.: 297-855. Synchroon műterem: XIV., Gyarmat-utca 40/b. Tel.: 297-487.

Kováts Béla filmreklám, hanglemmez, diapozitív, VIII., József-körút 19. Tel.: 143-142.

Központi filmkezelő, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 224-494, 224-098.

Krupka filmgyár és laboratórium, XIV., Bácskay-utca 29/b. Tel.: 496-741.

Lajthay Le Derlé Károly filmvállalata, VIII., Népszínház-u. 31. Tel.: 137-424.

Léna Film, VII., Erzsébet-körút 13. II. em. Tel.: 422-920.

Magor Filmgyártó, VII., Erzsébet-kr. 8. Tel.: 220-432.

Magyar Filmiroda, IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343. Játékfilmgyártás: 146-342. Színészöllözők: 140-727. Feliratkészítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-utca 25. Tel.: 145-510. Fényképezem: VIII., Sándor-utca 5-7. Tel.: 145-510. Filmkölesönző-osztály VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-098, 222-099.

Magyar Filmzenekar — Zeneservice, VII., Verseny-utca 18. Tel.: 424-179, VIII., Baross-u. 125. Tel.: 144-676.

Magyar Irók Filmje, VII., Erzsébet-kr. 13. Tel.: 420-796.

Magyar Mozcófényképező- és fényképező Országos Egyesülete, VIII., Népszínház-utca 19. Tel.: 337-598.

MMOE, VIII., Csokonay-utca 10. Tel.: 136-005.

Marxton, keskeny hangoskép, gyártója: Marx és Mérei Első Magyar Repülőműszergyár, VI., Bulcsu-utca 7. Tel.: *290-555.

Mester Film, Filmkölesönző: VII., Erzsébet-kr. 9-11. IV. em. Tel.: 427-167, 228-498. Gyártási iroda: XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-269.

Modern Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-000, 225-035.

Modern Irók Filmjeit Kölesönző Rt. VII., Erzsébet-körút 9-11. IV. (Mester Filmnél). Tel.: 420-798.

Mozgóképzem, VII., Akácfa-u. 4. Tel.: 227-650. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.

Molnár Film Reklám, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 222-212.

Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Tel.: 225-044. Raktár a házban.

Művelődés Film, VII., Rákóczi-út 44. II. Tel.: 422-925.

Objectiv Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-580.

Oklatófilm kirendeltség, VIII., Csepreghy-utca 4. Tel.: 330-926.

Oláh György gépészmérnök, a Zeiss-Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII., Rökk Sz.-u. 20. Tel.: 140-808.

OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Tel.: 143-013, 145-063.

Országos Nemzeti Filmbizottság, V., Klebelsberg-u. 17. Tel.: 113-424.

Palatinus Film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: *424-150.

Papp Film, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Telefon: 224-294.

Pegazus Film, VII., Erzsébet-körút 7. Tel.: 225-405.

Percóképforgalmi, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 225-404. Raktár: VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942.

Reiber Antal filmgyártó és filmkölesönző vállalata, VII., Erzsébet-körút 8. III., Tel.: 220-497.

Reklám Stúdió, Hirdető Iroda, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 424-554.

Sláger Film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-618. Raktár a házban.

Stílus filmdizájn-tervező és kivitelező vállalat, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.

Szénássy-Macskássy színes trükkfilmek, IV., Múzeum-kr. 1/b. Telefon: 380-027.

Szarka Sándor, filmgyártó és filmkölesönző vállalata, I. Szent János-tér 2. Tel.: 154-231, 167-439.

Takács Film, XII., Pasaréti út 122. Tel.: 164-517, 164-896.

Tamáry Film, VIII., József-körút 26. Tel.: 131-632.

Telefongyár, XIV., Hungária-körút 126-128. Tel.: 297-930.

Terra Film, VII., Erzsébet-kr. 9-11. Tel.: 221-022.

Turul Szövetség Szépművészeti B. E. vetítő mozgalmi törzs, IV., Szarka-u. Tel.: 186-422.

Turul Film, VIII., József-körút 35. Tel.: 330-766.

UFA Film, IV., Kossuth L.-u. 13. Tel.: 183-857, 183-858. Raktár a házban. Tel.: 389-036.

Valler reklámanyagkölesönző, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-108.

Viktória Film, VII., Rökk Szilárd u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.

Yull Film, XIV., Stefánia-út 71. Tel.: 297-657.

Budapest,
1943.
szept. 1.
V. évf.
35. sz.
Egyes
szám ára:
70 fill.

ANYÁMASSZONY KATONÁJA

SZERKESZTI
D. MATOLAY
K. GÉZA

A Takács-Objectiv film kirobbanó sikerű produkciója az

ANYÁMASSZONY KATONÁJA

A KARPASZOMÁNYOS (Szilassy) EZREDESE (Solthy György) FLOTT